

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไร

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 100 คน ตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดาและของสมาชิกทุกคนในครัวเรือน ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้นำมาพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

2. แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามซึ่งประสาท บัณฑิตจักร สร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 50 ข้อ ข้อความในแบบสอบถามจะเป็น เรื่องที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น รวมถึงลักษณะนิสัยที่ผู้ตอบมักกระทำ เป็นกิจวัตร

การดำเนินการวิจัย

1. นำแบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่ม ตัวอย่างตามโรงเรียนทั้ง 6 โรงเรียนที่ได้เลือกไว้ สุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 50 % ของ จำนวนนักเรียนชั้น ม.5 ทั้งหมด
2. คัดเลือกเอาไว้เฉพาะนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา แล้วนำมาแบ่ง กลุ่มตามสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมจำนวน 3 กลุ่ม คือ ระดับสูง 100 คน ระดับกลาง 100 คน และระดับต่ำ 100 คน
3. นำแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม แล้ว นำมาตรวจวิเคราะห์คะแนนตามเกณฑ์การวิเคราะห์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)
2. ทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Studentized q - statistic ตามวิธีของ Newman - Keuls Test

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่มาจากรอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่สุด รองลงมาได้แก่นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ก. สำหรับบิดามารดาและบุคลากร

จากผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลางจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าระดับอื่น และนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำ จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำกว่าระดับอื่น ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านของครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ มีอิทธิพลโดยตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก สภาพแวดล้อมเหล่านี้ ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไป การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับสมาชิกภายในบ้าน ความเอาใจใส่ของบิดามารดา ตลอดจนความมุ่งหวังของบิดามารดาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของลูก บิดามารดาของนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลางจะให้ความเอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนในคานค่าง ๆ มีเวลาให้ความใกล้ชิดสนิทสนม และให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็กอย่างเพียงพอ มีการสนับสนุนในด้านการศึกษา เป็นที่ปรึกษาในการวางแผนการศึกษา และมักจะตั้งความมุ่งหวังในผลสัมฤทธิ์ของเด็กสูง องค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นและปลุกฝังให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมาตั้งแต่เยาว์วัย

ผู้วิจัยใครขอเสนอแนะวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงตามแนวความคิดของโรเซน (Rosen)¹ ดังนี้

1. ให้รางวัลแก่เด็กที่พยายามทำอะไรให้สำเร็จ และลงโทษเมื่อล้มเหลว พ่อแม่อาจสอนพฤติกรรมที่ทำให้เกิดความสัมฤทธิ์ โดยการแนะนำให้เด็กแก้ปัญหาตามลำดับขั้น ทำให้เด็กกล้าที่จะพยายามและกระทำให้ถึงมาตรฐาน
2. ให้รางวัลแก่เด็กที่พยายามเพื่อบรรลุความสำเร็จหรือพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ
3. สภาพของบิคมารดาและผลสัมฤทธิ์ของบิดาจะเป็นตัวนำให้เกิดความต้องการสัมฤทธิ์สูง โดยทั่วไปแล้วบิคมารดาที่มีผลสัมฤทธิ์สูงจะกระตือรือร้นต่อการยอมรับในการกระทำดีและไม่ยอมรับในการกระทำไม่ดี

บิคมารดาของนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำ ควรจะได้อีกคือวิธีการอบรมเลี้ยงดูข้างต้น เป็นแนวทางในการอบรมสั่งสอนบุตร เพื่อเป็นการยกระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุตรให้สูงขึ้น

ข. สำหรับครู อาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา

1. เนื่องจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและการฝึกอบรมตลอดจนการเลี้ยงดูที่ได้รับแต่เยาว์วัย ดังนั้นทางโรงเรียนและผู้บริหารการศึกษาควรตระหนักถึงความสำคัญข้อนี้ ควรจัดสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมและจัดให้เด็กมีประสบการณ์

¹ Rosen, "Socialization and Achievement.....": 574-585.

ทั้งแก่ชั้นต้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษาเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ใจใฝ่สัมฤทธิ์มากที่สุด

2. ในด้านการเรียนการสอน ครู อาจารย์ ควรฝึกให้เด็กรู้จักคิด รู้จักทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และฝึกให้เด็กรู้จักตั้งมาตรฐานสำหรับตนเองว่าดีมานานอยเพียงไร โดยให้เด็กรู้จักประเมินผลงานของตนเองโดยเปรียบเทียบกับงานของคนอื่น ๆ จะเป็นการช่วยให้เด็กรู้จักตนเอง และเกิดความพยายามที่จะทำดีที่สุด หรือทำให้ถึงมาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ อันเป็นแนวทางส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ควรจะได้มีการเอาใจใส่ถึงการสอนเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้มีขึ้นในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาของแมคเคลลันด์ และวินเทอร์

(McClelland and Winter, 1969)¹ พบว่าหลังจากการทดลองเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับนักเรียนแล้ว นักเรียนพวกที่ได้รับการสอนจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าพวกที่ไม่ได้รับการสอน แม้จะในอีก 2-3 ปีต่อมา คะแนนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะลดลง แต่ก็ยังสูงกว่าก่อนที่ได้รับการสอน ด้วยเหตุนี้จึงจะนำวิธีการสอนเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้ไปใช้ในการเรียนการสอน และควรพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและแบบเรียน เพื่อให้สัมพันธ์กับวิธีการสอนแบบใหม่นี้ด้วย

ค: สำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความเกรงใจ ความอยาก رؤอยากเห็น พฤติกรรมการแข่งขัน และการปรับตัว เป็นต้น

¹ David C. McClelland and David G. Winter, *Motivating Economic Achievement*. (New York: The Free Press, 1969), p. 324.

2. ควรจะศึกษาถึงอิทธิพลของกระบวนการตั้งคัมประกิต

และการปฏิบัติอบรมเลี้ยงดูบุตร ของครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันทั้ง 3 ระดับคือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ ว่ามีความสัมพันธ์ต่อระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างไร

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยทดลองวิธีสอนเพื่อ

พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองกับการทดลองของแมคคลีลแลนค และวินเทอร์ (McClelland and Winter, 1969)

คังกลาวแฉว ซึ่งถาหาผลการทดลองสอดคล้องกับการวิจัยของแมคคลีลแลนคและวินเทอร์ ก็น่าจะมีการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนไทยมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นโยบายอย่างมหาศาลต่อประเทศชาติในอนาคต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย